

צמחים מפסיקי דימום
止血药 Zhi Xue Yao

על מה נדבר היום?

- דימומים - איפה ולמה?
- מה הדרך הנכונה להשתמש בצמחים מפסיקי דימום?
- מאפיינים של מפסיקי דימום
- פורמולות בסיסיות להפסקת דימום

דימומים

- דימום אף - epistaxis
- ליחה/שיעול דמי - hemoptysis
- הקאה דמית - hematemesis
- שתן דמי - hematuria
- דימום רקטלי
  - melena
  - hematochezia
  - טחורים מדממים
- דימום רחמי פתולוגי - menorrhagia, metrorrhagia
- דימום תת-עורי - purpura
- טראומה

למה יש דימומים?

- חום בדם
  - מקור החום - עודף או חוסר?
- Blood Stasis
  - + כאב
- קור
  - Sp Qi Def

הדרך הנכונה להשתמש בצמחים מפסיקי דימום

לא לבד.

- אם הדימום נגרם מחום, צריך להוסיף צמחים שיטפלו בו
  - למרות שיש צמחים מקררים להפסקת דימום
- אם הדימום נגרם מחולשת Qi, נוסיף צמחים מחזקי Qi
  - אין בין הצמחים בקבוצה מחזקי Qi
- אם הדימום נגרם מחולשת Yin ועליית Yang - נוסיף צמחים לעיגון Yang (וחיזוק Yin)

קונטרה אינדיקציות:

דימום שאינו פתולוגי (מחזור, אחרי לידה)
(* לשים לב לסוג הדימום (האטיולוגיה) מול סוג הצמחים
(* דימום שעליו אנחנו לא יכולים או צריכים לקחת אחריות

מאפיינים של מפסיקי דימום

- מרים וקרים
  - לטיהור חום וניקוז אש
  - דימום- במיוחד אקוטי- נובע בהרכבה מקרים מחום
- מניעי דם
  - לדימום שנגרם מתקיעות דם
- חמוצים או סופחים
  - לעצירת זליגה של דם
- מופחמים
  - צמחים שחורים, שעברו הפחמה
  - גם מקבוצות אחרות, כמו Pao Jiang

Ce Bai Ye

- 'lateral fir leaves'
- מר, סופח, מעט קר
- Lu, Liv, L.I (Ht)
- **מקרר דם ומפסיק דימום:** הקאה דמית, דימום חניכיים, שיעול דמי, דם בשתן/בצואה, דימום רחמי.
- גם עם צמחים מחממים- לדימום מקור.
- מפסיק שיעול ומסלק ליחה: לחום בריאות עם ליחה, בעיקר כשיש שיעול דמי.
- מעודד החלמת כוויות: חיצונית, לכוויות בשלב מוקדם, וגם לנשירת שיער.

Di Yu

- מר, חמוץ, מעט קר
- Liv, L.I, St
- **מקרר דם ומפסיק דימום:** בעיקר דימום ב-LJ עם לחות חמה: דימום בצואה, טחורים, פיסורה, דיזנטריה דמית, דימום רחמי. גם להקאה דמית, דימום אף.
- מטהר חום ויוצר בשר: חיצונית, לפצעים, כיבים וכוויות.

Huai Hua Mi

- מר, קר
- Liv, L.I
- **מקרר דם ומפסיק דימום:** ללחות חמה ב-L.I המלווה בדימום: בייחוד דימום מטחורים, בצואה, דיזנטריה דמית. גם לדימום מהאף, בשיעול או מהרחם.
- מקרר את הכבד: עיניים אדומות, כאב ראש וסחרחורת {פחות}, מוריד לח"ד.

Da Ji

- 'large thistle'
- מתוק, קריר
- Liv, Sp, Ht
- מקרר דם ומפסיק דימום: דימום אף, בהקאה, בשיעול (UJ), דימום בשתן, בצואה או מהרחם (LJ)
- מפחית נפיחות ומעודד ייצור בשר על פצעים: חיצונית, בעיקר טרי {פחות שכיח}
- מיטיב עם ה-Gb ומפחית צהבת
- מטפל ביל"ד: לאחרונה. בעיקר כשמלווה ב-Liv heat.

Xiao Ji

- 'small thistle'
- מתוק, קריר
- Liv, Ht
- מקרר את הדם ומפסיק דימום: דומה ל-Da Ji, אבל מתייחס יותר ל-LJ ולדימום בשתן.
- פותר רעילות ומפחית אבצסים {פחות}
- לאחרונה בשימוש לצהבת DH, הפטיטיס, ויל"ד

Xiao Ji Yin Zi

פורמולה לטיפול ב-Xue Lin

חום שמצטבר ב-LJ, פוגע בכלי הדם וגורם לדימום בשתן

- Xiao Ji, Ou Jie, Pu Huang
- Sheng Di, Mu Tong, Dan Zhu Ye, Zhi Gan Cao
- Hua Shi, Zhi Zi, Dang Gui

Xiao Ji	Da Ji
מתוק, קריר Liv, Ht	מתוק, קריר Liv, Ht
קירור דם, הפסקת דימום צהבת, יל"ד	קירור דם, הפסקת דימום צהבת, יל"ד
עדין יותר יעיל במיוחד ל-LJ ולדימום בשתן	חזק יותר בקירור והפסקת דימום בעיקר ל-UJ וגם LJ

Bai Mao Gen

- מתוק, קר
- Lu, St, S.I, Bl
- מקרר דם ומפסיק דימום: בעיקר ב-St, Lu: דימום אף, שיעול דמי, הקאה דמית ודם בשתן
- מטהר חום ומעודד שיתון: ל-Re Lin ומצבים אחרים המלווים בבצקת וקושי במתן שתן.
- מטהר חום מה-Lu, St: לבחילה/צמא מחום בקיבה, או צפופים מחום בריאות.

Qian Cao (Gen)

- מר, קר
- Ht, Liv
- מקרר דם ומפסיק דימום: בעיקר מהשתן, וגם מהרחם, בשיעול בצואה, בהקאה, דימום אף, וכל דימום אחר. יעיל!
- מניע דם ומסלק Bld Sts: מונע יצירת תקיעות מעצירת הדימום. גם לכאב (בחזה, צלעות ומפרקים).

Gan Zhuo 肝著 (Xuan Fu Hua Tang)

Jin Gui Yao Lue

Liver fixity (Qi Stg+ Bld sts in chest luo channels)

המטופל מכה על החזה

- Xuan Fu Hua
- Cong Bai
- Xin Jiang [Qian Cao]

San Qi

- 'three seven'
- מתוק, מעט מר, חמים
- Liv, St, [L.I]
- מפסיק דימום ומתמיר Bld Sts: לדימום פנימי/חיצוני, דימום בהקאה, מהאף, בצואה או בשתן. בשימוש רב בקרדיולוגיה, דרמטולוגיה, גינקולוגיה.
- מפחית נפיחות ומקל על כאב: צמח הבחירה לטראומה, נפילות, שברים, חבלות ונקעים. גם לכאבים בחזה, בבטן או במפרקים, לפצעים ואבצסים.
- אסור בהריון.

Yunnan Bai Yao

- פורמולת פטנט מפורסמת מאוד
- במערב: מאז מלחמת וייאטנם
  - אבקה להפסקת דימום (לשימוש חיצוני או פנימי)
  - גלולה ללקיחה פנימית (לפציעה חמורה)

○ היום : גם פלסטרים, ספריי

- "סוד מסחרי"
- San Qi הוא אחד המרכיבים העיקריים (Tian Qi)
- עזרה ראשונה

Pu Huang

- מתוק, חריף, ניטרלי
- Liv, Ht, Sp
- מפסיק דימום : בעל טבע סופח (מופחם) :
- גינקולוגיה : דימום רחמי/וסתי רב
- טראומה : דימום חיצוני
- דימום בהקאה, אף, שיעול, שתן, צואה, תת-עורי.
- מניע דם ומסלק Bld Sts (טרי) : לכאב בחזה, כאבי מחזור או כאב בטן אחרי לידה.
- משתן ומפסיק דימום : Re Lin.
- זהירות בהריון.

Shi Xiao San

Sudden Smile Powder

מניעה דם, מסלקת תקיעות דם, מפזרת הצטברות ומפחיתה כאב
כאבי מחזור, כאבים אחרי לידה

- Pu Huang
- Wu Ling Zhi

Ai Ye

- Mugwort leaf
- מר, חריף, חמים
- Sp, Liv, Kid
- מחמם את הרחם ומפסיק דימום : דימום וסתי מתמשך או דימום רחמי הנובע מקור וחוסר. מרגיע עובר ומטפל בכאב בטן תחתונה ודימום ואגינלי (חשש להפלה). גם לחוסר פוריות מקור ברחם.
- מסלק קור ומרגיע כאב : כאב בטן מקור, במיוחד כאבי מחזור, לאורך המרידיאנים.
- מסלק לחות ומפסיק גרד : חיצונית לבעיות עור עם גרד ולחות.

Fu Long Gan

- 'floating dragon liver'
- Zao Xin Tu= hearth-core earth
- חריף, חמים
- Sp, St

- מחמם את הקיבה, ה-MJ והמעיים ומפסיק דימום: ממערכת העיכול, מקור וחוסר.
- מחמם את הקיבה ומפסיק הקאות: St-Qi מורד כתוצאה מקור, וגם לבחילות בוקר.
- מפסיק שלשול: שלשול כרוני מחולשת Sp.

Pao Jiang

- 'quick-fried ginger'
- מר, סופח, חמים
- Liv, Sp
- מחמם תעלות ומפסיק דימום: לדימומים מקור וחוסר (ללא תקיעות).

Xian He Cao

- 'immortal crane herb'
- מר, סופח, ניטרלי
- Lu, Liv, Sp
- עוצר זליגת דם ומפסיק דימום: סופח דימום (חזק). למצבים רבים, חום/קור, עודף/חוסר. לפי השילוב.
- מפחית שלשול ומצבים דיזנטריים: ע"י ספיחה.
- הורג פרזיטים.
- אנטי סרטני.

Bai Ji

- מר, מתוק, קריר
- Lu, St, Liv
- עוצר זליגת דם ומפסיק דימום: סופח להפסקת דימום, בעיקר ב-Lu, St- הקאה דמית, שיעול דמי, דימום אף, דימום בצואה, וגם חיצונית- לפציעה טראומטית.
- מפחית נפיחות ויוצר בשר: חיצונית לכיבים, פצעים, ועור פצוע. מפחית נפיחות ומעודד החלמה.
- לכיבים במערכת העיכול: יוצר כיסוי לכיב וכך מגן עליו מפני החומציות ומאפשר ריפוי. גם חיצונית על כיבים בפה.

Xue Yu Tan

- 'charred surplus of the blood'
- מר, ניטרלי
- Ht, Liv, Kid
- עוצר זליגת דם ומפסיק דימום: עוצר דימום ע"י ספיחה, בעיקר ברחם, אף, ודימום בשתן.
- משתן: ל-Lin, בעיקר דמי
- יוצר בשר: חיצונית לפצעים/כוויות שהתכייבו.

Ou Jie

- Lotus nodes
- מתוק, סופח, ניטרלי
- Lu, St, Liv
- מפסיק דימום ע"י ספיחה והנעה: לכן משמש בהרבה סוגי דימומים.
- לרוב לדימום מחום ב-St, Lu עם הקאה דמית או שיעול דמי. גם לשתן דמי, וגם לדימומים כרוניים.

סיכום

• סופחים להפסקת דימום	• מקררי דם להפסקת דימום
Xian He Cao ○	Ce Bai Ye ○
Bai Ji ○	Da Ji ○
Pu Huang ○	Xiao Ji ○
Xue Yu Tan ○	Di Yu ○
Ou Jie ○	Huai Hua Mi ○
Ce Bai Ye ○	Bai Mao Gen ○
• מניעי דם להפסקת דימום	Qian Cao Gen ○
San Qi ○	• מחממים להפסקת דימום
Pu Huang ○	Ai Ye ○
Qian Cao Gen ○	Fu Long Gan ○
Ou Jie ○	Pao Jiang ○